

DICTA SAPIENTUM,

EGRÆCIS

D. ERASMO ROTEROD.
INTERPRETE.

Timor Domini initium sapientia est.

*Aurea dicta, puer, quæ sunt hic mente reconde,
Hinc poteris magnâ commoditate frui.*

GLASGUA,

Ex Typis Roberti Sanders, Unius & Typo-
graphis Regis, Anno Dom. 1693.

Wing E3199

Dicta Periandri Corinthij.

Omnibus placeto.
Bona res quies.
Periculosa temeritas.
Semper voluptates sunt
mortales.
Honores autem immortales.
Amicis adversâ fortunâ u-
tentibus idem esto.
Lucrum turpe, res pessima.
Quicquid promiseris, facito
Intertunium tuū celato, ne
voluptate afficias inimicos.
Veritati adhæreto,
Age quæ iusta sunt.
Violentiam oderis.
Principibus cede.
Voluptati tempera.
A iurejurando abstine.
Pietatem sectare.
Laudato honesta.
A vitijs abstine.
Beneficium repende.
Supplicibus misericors esto
Liberos instrue.
Sapientum utere consuetu-
dine.
Litem oderis.
Bonos in pretio habeto.
Audi quæ ad te pertinent.
Probrum fugito
Responde in tempore.
Ea facito quorum te non
possit poenitere.

Ne cui invidias.
Oculis moderare.
Quod iustum est imitare.
Benè meritos honora.
Spem fove.
Calumniam oderis.
Affabilis esto. (lium.
Cum errâris, muta confis-
Concordiam sectare.
Diuturnam amicitiam cu-
stodi.
Magistratus metue.
Omnibus te ipsum præbe.
Ne loquaris ad gratiam.
Ne tempori credideris.
Te ipsum ne negligas.
Seniorem reverere.
Mortem oppete pro patriâ.
Ne quavis de re doleas.
Ex ingenuis liberos crea.
Sperato tanquam mortalis.
Parcito tanquâ immortalis.
Ne efferâris gloria.
Arcanum cela.
Cede magnis.
Opportunitatem expectato
Mortalia cogita.
Ne prior injuriam facias.
Largire cum utilitate.
Amicis utere.
Mortuum ne irrideto.
Dilige amicos.
Consule inculpate,

Dicta Biantis Prienensis.

IN speculo teipsum contemplare, & si formosus apparebis, age quæ deceant formam, sin deformis, quod in facie minus est, vel deest, id morum pensato pulchritudine. Audito multa, Loquere pauca.

De Numine ne male loquaris, Quid si autem, auscultata. Prius autem intellige, & deinde ad opus accede, Ne ob divitias laudaris virum indignum.

Persuasionem cape, non vi.

Compara in adolescentia quidem modestiam, in senectute verò prudentiam.

Dicta Pittaci Mitylenæi.

QUæ factorus es, ea ne prædixeris, frustratus enim rediberis.

Deposita redde. Desidiosus ne es.

A familiaribus in minutis rebus læsus, feras.

Amico ne maledixeris. Inimicum ne putes amicum.

Uxori dominare Christianè.

Quæ feceris parentibus, eadem à liberis expecta.

Inter amicos ne fueris iudex.

Ne contende cum parentibus, etiam si iusta dixeris.

Ne geras imperium priusquam parere didiceris.

Infortunatum ne irriseris. Audito libenter.

Ne lingua præcurrat mentum. Ne festines loqui.

Nosce teipsum. Legibus pare. Voluptatem coërce.

Ne quid nimis. Inimicitiam solve.

Ante omnia venerare Nomen, Parentes reverere.

Quæ fieri non possunt, cave concupiscas.

Uxorem ducito ex æqualibus, ne si ex ditioribus duxeris, dominam tibi pares non affinem.

Dicta Cleobuli Lindij.

NE sis unquam elatus, Domus curam age.
Libros evolve. Iustè iudicato, Bonis benefacito.
Liberos tibi charissimos erudi.

A Maledicentia temperato. Suspicionem rejicito.
 Parentes patientiâ vince. Beneficij accepti memento.
 Inferiorem ne rejicias. Aliena ne concupiscas.
 Ne teipsum præcipites in discrimen.
 Res amici diliges, ac perinde ferves ut tuas.
 Lapis auri index : Aurum hominum.
 Quod oderis alteri, ne feceris. Voto nil pretiosius,
 Ne cui miniteris, est enim muliebre.
 Citiùs ad infortunatos amicos, quam ad fortunatos pro-
 Mendax calumnia vitam corrumpit, ficiscere.
 Mendaces odit, quisque prudens & sapiens.

Dicta Chilonis Lacedæmonij.

Nosce teipsum. (lia. Sapientiâ utere,
 Ne cui invidias morta Multitudini parce,
 Temperantiam exerce, Oderis calumniâs,
 Turpia fuge. Ne quid suspiceris.
 Tempori parce. Moribus probatis esto.
 Justè rem para. Ne fueris onerosus,

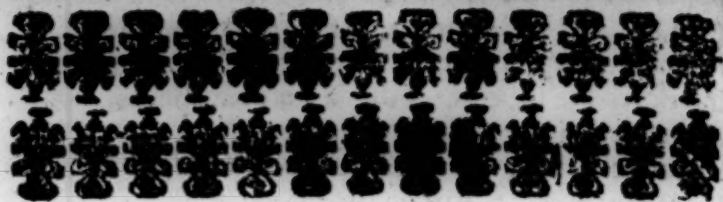
Dicta Solonis Athenensis.

DEUM cole. Legibus pareto.
 Parentes reverere. Cogita quod justum est.
 Amicis succurre. Iracundiæ moderare.
 Veritatem sustineto. Virtutem laudato.
 Ne jurato. Malos odio prosequito.

Dicta Thaletis Milesij.

Principem honora. Gloriam sectare.
 Amicus probato, Vitæ curam age.
 Similis tui sis. Pacem dilige.
 Nemini præmittito. Laudatus esto apud omnes,
 Quod adest boni consulito, Sufurronem ex ædibus e-
 A vitij abstineto, jice.

G U I.

GUILIELMI LILII

Monita Pædagogica:

S I V E

Carmina de moribus ad suos Discipulos.

QUI mihi Discipulus, Puer es, cupis atq; doceri,
Huc ades hæc animo concipe dicta tuo.
Mane citus lectum fuge, mollē discute somnum,
Templa petas suplex, & venerare DEUM,
Attamen imprimis facies sit lota, manusque,
Sint nitidæ vestes, comptaq; casaries,
Desidium fugiens cum te Schola nostra vocârit,
Adsis, nulla pigra sit tibi causa moræ.
Me Præceptorem cum videris, ore saluta:
Et condiscipulos ordine quosque tuos.
Tu quoque fac sedeas, ubi te sedisse iubemus,
Inque loco, nisi sis iussus abire, mane.
At magis ut quisque est doctrinæ munere clarus,
Hoc magis is clarâ sede locandus erit.
Scalpellum, calami, attramentum, charta, libelli,
Sint emper studijs arma parata tuis,
Si quid dictabo, scribes, aut singula recte,
Nec macula, aut scriptis menda sit ulla tuis.
Sed tua nec laceris dictata, aut carmina chartis
Mandes, quæ libris inseruisse decet.
Sapere recognoscas tibi lecta, animoq; revolvās,
Si dubites, nunc hos consule, nunc alios.

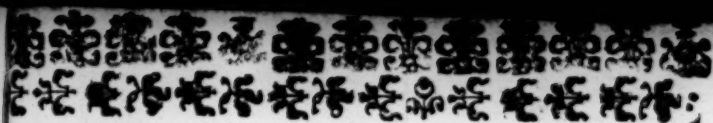
Qui

Qui dubitat, qui sæpè rogat, mea dicta tenebit :
Is qui nil dubitat, nil capit inde boni.
Disce puer, quæso, noli dediscere quicquam :
Ne mens te infimulet, conscia delictæ.
Sisq; animo attentus. Quid enim docuisse juvabit
Si mea non firmo pectore verba premis ?
Nil tam difficile est, quod non solertia vincat,
Ni sit continuo victa labore manus ?
Sic puer ingenium si non exercitet, ipsum
Tempus & amittet, spem simul ingenij,
Est etiam semper lex in sermone tenenda,
Ne nos offendat improba garrulitas,
Incumbens studio submissa voce loquæris,
Nobis dum reddes, voce canorus eris,
Et quæcunq; mihi reddes, discantur ad unguem,
Singula & abjecto verbula redde libro.
Nec verbum quisquam dicturo suggerat ullum :
Quod puero exitium non mediocre parit,
Si quicquam regito, sic respondere studebis,
Ut laudem dictis & mereare decus.
Non lingua celeri nimis, aut laudabere tarda;
Est virtus medium quod tenuisse juvat.
Et quoties loqueris, memor esto loquare latine.
Et veluti scopulos bardara verba fuge.
Præterea socios quoties te tuncq; rogabunt,
Instrue, & ignaros ad mea vota trabe.
Qui docet indoctos, licet indoctissimus esset,
Ipse brevi reliquis doctior esse queat.
Sed tu nec stolidos imitabere Grammaticastros
Ingens Romani dedecus eloquij,
Quorum tam fatuus nemo, aut tam barbarus ore est,
Quem non Auctorem barbara turba probet.
Grammaticas rectè si vis cognoscere leges,
Discere si cupias cultius ore loqui,

Ad

Addiscas veterum clarissima scripta virorum,
Et quos Auctores turba latina docet,
Nunc te Virgilius, nunc ipse Terentius optat,
Nunc simul amplecti te Ciceronis opus.
Quos qui non didicit, nil præter somnia vidit ;
Certat & in tenebris vivere Cimmerijs.
Sunt quos delectat (studio virtutis honestæ
Posthabito) nugis tempora conterere.
Sunt quibus est cordi manibus, pedibûsq; sodales,
Aut alio quovis sollicitare modo.
Est alius qui se dem clarum sanguine jactat,
Insulso reliquis improbat ore genus.
Te tam prava sequi nolim vestigia morum ;
Ne tandem factis præmia digna feras.
Nil dabis aut vendes, nil permutabis, emésve,
Ex damno alterius commoda nulla feres.
Insuper & nummos irritamenta malorum,
Mitte alijs : puerum nil nisi pura decent.
Clamor, rixa, joci, mendacia, furta, cachinni,
Sint præcul à vobis, Martis & arma præcul,
Nil penitus dices, quod turpe aut non sit honestum,
Est vitæ ac pariter janua lingua neis.
Ingens crede nefas culquam maledicta referre,
Jurare at magni numina sacra Dei.
Deniq; servabis res omnes atq; libellos,
Et tecum quoties isq; redísq; feres.
Effuge vel causas faciunt quæcunq; nocentem,
In quibus, & nobis displicuisse potes.

F I N I S.

D I C T A
S A P I E N T I U M
E G R Æ C I S.
D. E R A S M O R O T E R O D.
I N T E R P R E T E.

*Timor domini initium sapi-
entiae est.*

E D I N B U R G I,

Apud *Andreae Anderson* Hæredes & Succes-
sore Regiæ Majestatis Typographos
M D C X C V.

Dicta Periandri Corinthii.

OMnibus placeto.
Bona res quies.
Periculosa temeritas.
Semper voluptates sunt mortales.
Honores autem immortales.
Amicis adversa fortuna utentibus idem esto.
Lucrum turpe, res pessima.
Quicquid promiseres, facito:
Infortunium tuum celato, ne voluptate afficias inimicos.
Veritati adhæreto.
Age quæ justa sunt.
Violentiam oderis.
Principibus cede.
Voluptati tempora.
A jure jurando abstine.
Pietatem sectare.
Laudato honesta.
A vitiis abstine.
Beneficium repende.
Supplicibus misericors esto.
Liberos instrue,
Sapientum utere consuetudine.
Litem oderis. (ne-
Bonos in pretio habeto.
Audi quæ ad te pertinent.
Probrum fugito.
Responde in tempore.
Ea facito quorum te non possit poenitere.

Ne cui invidias.
Oculis moderare.
Quod justum est imitare.
Benè meritos honora.
Spem fove.
Calumniam oderis:
Affabilis esto.
Cum erraris muta Consilium.
Concordiam sectare.
Diuturnam amicitiam custodi.
Magistratus metue.
Omnibus teipsum præbe.
Ne loqueris ad gratiam.
Ne tempori credideris.
Te ipsum ne negligas.
Seniorem reverere.
Mortem oppete pro patria.
Ne quavis de re doleas.
Ex ingenuis liberos crea.
Sperato tanquam mortalis.
Parcito tanquam immortalis.
Ne efferaris gloria.
Arcanum cela.
Cede magnis.
Opportunitatem expectato.
Mortalia cogita.
Ne prior injuriam facias.
Largire cum utilitate.
Amicis utere.
Mortuum ne irrideto.
Dilige amicos.
Consule inculpatè.
A 2

DICTA BIANII S *Prienensis.*

IN speculo teipsum contemplare, & si formosus apparebis, age quæ deceant formam: sin deformis, quod in facie minus est, vel deest, id morum pensato pulchritudine. Audito multa. Loquere pauca.

De Numine ne male loquaris. Quid sit autem ausculta. Prius autem intellige & deinde ad opus accede. Ne ob devitias laudaris virum indignum.

Persuasionem cape, non vi.

Compara istam adolescentiam, quidem modestiam, in senectute vero prudentiam.

DICTA PITTACI *Mitylenai.*

Quæ facturus es, ea ne dixeris; frustratus enim rideberis.

Deposita redde, desidiosus ne esto.

A familiaribus in minutis rebus læsus, feras.

Amico ne maledixeris. Inimicum ne putes amicum.

Uxori dominare Christiane.

Quæ feceris parentibus eadem à liberis expecta.

Inter amicos ne fueris iudex.

Ne contende cum parentibus, etiamsi iusta dixeris.

Ne geras imperium priusquam parere didiceris,

Infortunatum ne Irriseris: Audito libenter.

Ne lingua præcurrat mentem. Ne festines loqui.

Nosce teipsum: legibus pare: Voluptatem coerce.

Ne quid nimis: Inimicitiam solve.

Ante omnia venerare Numen: parentes reverere.

Quæ fieri non possunt, cave concupiscas.

Uxorem ducito ex æqualibus, ne si ex diſtioribus duxeris, dominam tibi pares, non affinem.

DICTA CLEOBULI *Lindii.*

NE sis nunquam elatus. Domus curam age.

Libros evolve. Iuste iudicato; Bonis benefacito.

Liberos

Liberos tibi charissimos erudi.
 A maledicentia temperato, suspicionem rejicito.
 Parentes patentia vince. Beneficii accepti memento.
 Inferiorem ne rejicias : Aliena ne concupiscas.
 Ne teipsum precipites in discrimen.
 Res amici diliges, ac perinde serves ut tuas.
 Lapis auri index : Aurum hominum.
 Quod oderis, alteri ne feceris : voto nil pretiosius.
 Ne cui miniteris, est enim muliebre.
 Citius ad infortunatos amicos, quam ad fortunatos, proficiscere.
 Mendax calumniâ vitam corrumpit.
 Mendaces odit, quisque prudens & sapiens.

DICTA CHILONIS Lacedemonii.

Nosce teipsum. (talia. Sapientia utere.
 Ne cui inideas mor- Multitudini parce.
 Temperantiam exerce. Oderis calumnias.
 Turpia fuge. Ne quid suspiceris.
 Tempori parce. Morbus probatis esto.
 Juste rem para. Ne fueris onerosus.

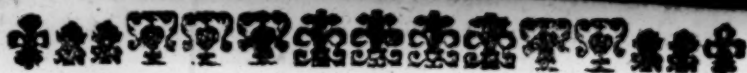
DICTA SOLOONIS Atheniensis

DEUM Cole. Legibus pareto.
 Parentes reverere. Cogita quod justum est.
 Amicis succurre. Iracundia moderare.
 Veritatem sustineto. Virtutem laudato.
 Ne jurato. Malos odio prosequitor

DICTA THALETIS Milefii.

Principem honora. Gloriam sectare.
 Amicos probato. Vitæ curam age.
 Similis tui sis. Pacem dilige.
 Nemini promittito. Lauditus esto apud omnes.
 Quod adest boni consulito. Susurrionem ex audibus ejice.
 A vitiis abstineto.

G U.

GULIELMI LILII

Monita Pædagogica :

SIVE

CARMINA DE MORIBUS

ad suos Discipulos.

Qui mihi Discipulus, Puer es, cupis atque doceri,
Huc ades, hæc animo concipe, dicta tuo :
Mane citus lectum fuge, mollem discute somnum,
Templa petas supplex, & venerare Deum.
Attamen imprimis facies sit lota, manusque,
Sint nitidæ vestes, comptaque casaties.
Desidiam fugiens cum te Schola nostrâ vocârit,
Adsis, nulla pigra sit tibi causa mora.
Me Præceptorem cum videris, ore saluta :
Et condiscipulos ordine quosque tuos.
Tu quique fac sedeas, ubi te sedisse iubemus,
Inque loco, nisi sis iussus abire, mane.
At magis ut quisque est doctrinæ munere clarus,
Hoc magis is clara sede locandus erit.
Scalpellum, calami, atramentum, charta, libelli,
Sint semper Studiis arma parata tuis.
Si quid dictabo scribes, at singula recte ;
Nec macula, aut scriptis menda sit ulla tuis,
Sed tua nec laceris, dictata, aut carmina chartis
Mandes, quæ libris inseruisse decet.
Sæpè recognoscas tibi lecta, animoque revolvas,
Si dubites, nunc hos consule, nunc alios.
Qui dubitat, qui sæpè rogat, mea dicta tenebit,
Is qui nil dubitat, nil capit inde boni.
Disce puer quæso, noli dediscere quicquam,
Ne mens te insimulet conscia desidia.

Sisque

*Sisque animo attentus : quid enim docuisse iuvabit,
Si mea non firmo pectore verba premis.
Nil tam difficile est, quod non solertia vincat,
Invigila, & parata est gloria militia.
Nam veluti flores tellus, nec semina profert,
Ni sit continuo victa labore manus.
Sic puer ingenium si non exercitet ipsum
Tempus & amittet, spem simul ingenii.
Est etiam semper, Lex in sermone tenenda,
Ne nos offendat improba gratulitas,
Incumbens studio submissa voce loqueris :
Nobis dum reddes, voce canoris eris.
Et quacunq; mihi reddes, discantur ad unguem,
Singula & abjecto verbula redde libro.
Nec verbum quisquam dicturo suggerat ullum,
Quod puero exitium non mediocre parit.
Si quicquam rogit, sic respondere studebis,
Ut laudem dictis, & mereare deus.
Non lingua celeri nimis, aut laudabere tarda :
Est virtus medium quod tenuisse iuvat.
Et quoties loqueris, memor esto loquere latine,
Et veluti scopulos barbara verba fuge.
Preterea socios quoties te cunque rogabunt,
Instrue, & ignaros ad mea vota trahere.
Qui docet indoctos licet indoctissimus esset,
Ipse brevi reliquis doctior esse queat.
Sed tu nec solidos imitabere Gramaticastros,
Ingens Romani dedecus eloquii.
Quorum tam fatuus nemo, aut tam barbarus ore est,
Quem non Authorem barbara turba probet.
Gramaticas recte si vis cognoscere leges,
Discere si cupias cultius ore loqui.
Addiscas veterum clarissima scripta virorum,
Et quos Authores turba latina docet.
Nunc te Virgilius, nunc ipse Terentius optat,
Nunc simul amplecti te Ciceronis opus,
Quos qui non didicit, nil prater somnia vidit,
Certat & in tenebris vivere Cimmeriis.*

Sunt quos delectat (studio verutis honestæ
Posthabito) nugis tempora conterere.
Sunt quibus est cordi manibus pedibusque sodales,
Aut alio quovis sollicitare modo.
Est alius, qui, se dum clarum sanguine jactat,
Insulso reliquis improbat ore, genus.
Tetam prava sequi nolim vestigia morum:
Ne tandem factis præmia digna feras.
Nil dabis aut vendes, nil permutabis, emesve,
Ex damno alterius commoda nulla feres.
Insuper & nummos irritamenta malorum.
Mitte aliis: Puerum nil nisi pura decent.
Clamor, rixa, joci, mendacia, furta, cachinni,
Sint procul à vobis Martis & arma procul.
Nil peritus dices quod turpe, aut non sit honestum:
Est vitæ ac pariter janua lingua necis.
Ingens crede nefas cuique maledicta referre:
Jurare aut magni numina sacra Dei.
Denique servabis res omnes atque libellos,
Et tecum quoties isque redisque, feres.
Effuge vel causas faciunt quæcunque nocentem,
In quibus & nobis displicuisse potes,

FINIS: